Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פּרענומעריערען אונד דער פּרענומעראציאָנס-בעטראג בעגיננט מיט דעם עספּעדיציאָנס-טאגע צו לויפען.

דיא רעדאקציאָן בעפֿינדעט זיך אין פּעסט אלט-גאססע נ' 1.

יודישע

פּעסטער צייטונג

דיעזעס בלאט ערשיינט דרייאמאל וועכענטליך

אויף קאָסטען פֿיר עסטעררייך-אונגארן גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר. האלביעהריג 5 " " " פֿירטעליאהריג 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.

פֿיר'ס אויסלאנד גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר. האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו. פֿירטעליאהריג 2 " " 75 " " "

Nr. 126, ניינטער יאהרגאנג — פּעסט, מיטטוואָך יז חשון הת'ר'ל'ח' — Pest, den 24 Oktober 1877.

דער קריעג.

„סוליימאן ווילל יעטצט דיא ראָללע דעם אנגרייפֿערס דען רוסען איבערלאססען, ער אבער בעשרענקט זיך בלאָס אויף זיינע פֿערטהיידיגונג.“ — מיט דיעזען וואָרטען האבען וויר אונזערען ערסטען ארטיקעל אים פֿאָריגען בלאטטע געשלאָססען, אונד מיט דענזעלבען וואָרטען בעגיננען וויר וויעדער אונזערן הייטיגען ארטיקעל. נעהמען וויר אונזערע צייטונג פֿאָן נ' 99 נאָכמאלס צור האנד: דיא טירקישע ארמעע, וועלכע יעטצט אונטער סוליימאנס קאָממאנדאָ שטעהט, אונד פֿריהער אונטער מעהעמעדס קאָממאנדאָ געשטאנדען, וואר בערייטס ביז ביעלא פֿאָרגעריקט, אום דאָרט דען אנגריפֿף געגען דיא ארמעע דעם רוסישען קראָנפּרינצען צו אונטערנעהמען. מעהעמעד האטטע זיך אבער פּלאָטצליך נאך קאדיקאָי צוריקגעצאָגען — אונד דיעזער פּלאָטצליכע ריקצוג בראכטע איהן אום זיינע שטעללע. מעהעמעד מוסטע אבדאנקען אונד אנשטאטט זיינער וואורדע דער מוטהיגע אונד קיהנערע סוליימאן צור ארמעע נאך קאדיקאָי געשיקט, דאמיט ער יא געגען ביעלא אונד דען רוסישען קראָנפּרינצען מיט גראָססטעם אייפֿער פֿאָרגעהען זאָלל. — נון האט זיך יעטצט אבער אויך סוליימאן פֿאָן קאדיקאָי נאר ווייט נאך ראסגראד צוריקגעצאָגען!

וויר וואָללען היער נון דען גרונד אונד דיא אורזאכע דיעזעס ריקצוגעס דער טירקישען ארמעע נאך ראסגראד אנגעבען אונד ערקלערען.

פֿאָר צוויא מאָנאטען וואר נאך דיא לאגע דער טירקישען ארמעען זאָוואָהל אין אייראָפּא אלס אויך אין אזיען איינע אויסגעצייכנעט גוטע. — אין אזיען מוסטען זיך דאמאלס דיא רוסישען ארמעען, דיא שאָן פֿאָר אונד הינטער קארס געשטאנדען, נאך אלעקסאנדראָפּאָל צוריקציעהען; זאָ דאס ביינאהע דיא גאנצע אזיאטישע טירקייא פֿאָן דען רוסען בעפֿרייט וואר. מוכטהאר פאשא לייכטעטע אלס שטערן ערסטער גראָססע, ער גאלט אלס איינער דער בעסטען קאָממאנדאנטען. אין אייראָפּא וואר דער נאך הייטע אלס „זיעגרייכער“ געפֿייערטע א ס מ א ן פאשא פּלאָטצליך פֿאָן ווידדין נאך פּלעוונא פֿאָרגעריקט, אונד האט זאָמיט אויך אים וועסטען איינע פֿעסטע מויער פֿאָר דען רוסען עררייכטעט.

דיעזע אויסגעצייכנעטען שטעללונגען דער טירקען ערמוטהיגטען זיא דאמאלס, זיך ניכט מעהר בלאָס אויף איהרע פֿערטהיידיגונג אלליין צו בעשרענקען, זאָנדערן אויך דען אנגריפֿף אויף דיא פֿאָרריקענדען רוסען צו אונטערנעהמען. סוליימאן פאשא ערשיען פּלאָטצליך אים באלקאן-געבירגע מיט 40000 מאנן אונד יאגטע דיא רוסען אונטער גענעראל גורקאָ, וועלכע שאָן ביז נאך אדריאנאָפּעל פֿאָרגעדרונגען וואָרען, ביז נאך שיפּקא. דער אנגריפֿפֿס-פּלאן דער טירקען וואר איין זעהר גוט דורכדאכטער. דיא ארמעע-רייהען אָסמאן פאשאס אים וועסטען רייכטען ביז לאָוואץ, דיא ארמעע-רייהען מעהעמעדס אים אָסטען רייכטען ביז בעבראָוואָ. סוליימאן פאשא העטטע נון דען באלקאן איבערשרייטען, זיינען רעכטען פֿליגעל מיט דער ארמעע מעהעמעדס בייא בעבראָוואָ אונד זיינען לינקען פֿליגעל מיט דער ארמעע אָסמאנס צווישען גאבראָוואָ אונד לאָוואץ פֿעראייניגען זאָללען. מעהעמעד אים אָסטען, סוליימאן אים זידען אונד אָסמאן אים וועסטען העטטען דיא שווערע געבילדעט, אין וועלכער דיא רוסישען ארמעען אין בולגאריען איינגעצוועגנט אונד צערשניטטען וואָרדען ווערען.

אבער טראָטץ איהרער אונגעהייער גראָססען אנשטרענגונגען קאָנגטע דיא ארמעע סוליימאנס דען דורכברוך דעם באלקאן איבער דען שיפּקא-פּאס ניכט ערצווינגען אונד נאָרדליך פֿאָם באלקאן געלאנגען — אונד דער גאנצע טירקישע אנגריפֿפֿס-פּלאן קאָנגטע נור וועגען דער שטאָקונג דעם טירקישען אונטערנעהמענס אים שיפּקא-פּאססע ניכט צור אויספֿיהרונג געלאנגען. שאָן איבער צוויא מאָנאטע קעמפּפֿען דיא רוסען אים שיפּקא-פּאססע, אָהנע דאס עס איהנען ביז הייטע נאך געלונגען ווערע, דען פּאס צו עראָבערן אונד איבער דענזעלבען נאך בולגאריען פֿאָרצודרינגען. מעהעמעד אלי פאשא אים אָסטען אונד אָסמאן פאשא אים וועסטען טהאטען איהר מאָגליכעס. מעהעמעד אלי פאשא האט אללע רוסען זידליך פֿאָן רוסטשוק, אים צערנאוואדא, קאדיקאָי אונד קאצעליעוואָ ביז ביעלא צוריקגעדרענגט, אָסמאן פאשא האט דען רוסען אונגעהייערע ניעדערלאגען בייגעבראכט; אבער אָסמאן פאשא וואר ניכט שטארק גענוג, פֿאָן פּלעוונא ווייטער פֿאָרצוריקען אונד זיינע גוט בעפֿעסטיגטען שטעללונגען צו פֿערלאססען, אונד מעהעמעד קאָנגטע אין ביעלא ניכט איינריקען. עס פֿעהלטע עבען דיא טירקישע באלקאן-ארמעע, וועלכע פֿאָם זידען צור הילפֿע העטטע הערבייא-איילען זאָללען.

מעהעמעד אלי פאשא וואר ניכט זאָ טאָלל-קיהן, ער געטרייטע זיך ניכט, זיינע גאנצע ארמעע אין איינען קאמפּף מיט זעהר צווייפֿעלהאפֿטעם אויסגאנגע צו שטירצען, זאָ לאנגע ער ניכט אויך זיינע זידליכען שטעללונגען געניגענד געדעקט פֿיהלטע, אונד דא דיא טירקישע באלקאן-ארמעע אים דעם זידען נאך איממער ניכט פֿאָרריקען וואָללטע, זאָ צאָג זיך מעהעמעד פֿאָן דער נעהע ביעלאס נאך קאדיקאָי צוריק. אבער דאס טירקישע קריעגס-מיניסטעריאום גלייבטע קליגער צו זיין אין קאָנסטאנטינאָפּעל אלס מעהעמעד פֿאָר ביעלא; אין קאָנסטאנטינאָפּעל האט מאן דיעזען ריקצוג מעהעמעדס פֿיר פֿייגהייט אונד פֿורכטזאמקייט געהאלטען, אונד מאן האט דאהער דען מעהעמעד אבבערופֿען אונד דען בעהערצטען סוליימאן געגען ביעלא ענטזענדעט. — מאן האט זיך אין קאָנסטאנטינאָפּעל אויף דיא טאפּפֿערקייט אונד קיהנהייט דעם „זיעגרייכען“ מוכטהאר פאשא בערופֿען, דער יא זאָ מוטהיג וואר, דיא גוטע פֿעסטונג קארס צו פֿערלאססען אונד געגען דיא רוסען אין אלעקסאנדראָפּאָל פֿאָרצוריקען.

נון איזט מאן יעטצט אין קאָנסטאנטינאָפּעל נאך דעם שאדען קליג געוואָרדען, מאן קאם צור איבערצייגונג, דאס איין טאָלל-קיהנעס וואגען ניכט איממער געווינן ברינגט, אונד דאס זאָגאר דער „זיעגרייכע“ מוכטהאר פאשא אין אזיען בעססער געטהאן העטטע, ווען ער אין דער גוטען פֿעסטונג קארס געבליעבען ווערע אונד זיך ניכט זאָ ווייט הערפֿאָרגעוואָגט העטטע. — סוליימאן פאשא אין קאדיקאָי האט יעטצט דאהער איינען ווינק אויס קאָנסטאנטינאָפּעל בעקאָממען, זיך נאך דעם גוט בעפֿעסטיגטען ראסגראד צוריקצוציעהען אונד אויס דיעזער געזיכערטען שטעללונג דיא בעוועגונגען דער רוסען צו איבערוואכען אונד צו בעאָבאכטען.

סוליימאן פאשא ווירד יעטצט צווישען ראסגראד אונד רוסטשוק אויף דער לויער שטעהען, אום דען רוסען, וועלכע וואהרשיינליך באלד געגען רוסטשוק אונד סיליסטריא פֿאָרריקען ווערדען, אירגענד איינען שלאג בייצוברינגען. זיינע שטעללונגען זינד איינמאל געזיכערט, אונד ער בריכט נור דיא גיטען געלעגענהייטען אבצוואַרטען, אום היע אונד דא דען רוסען איינען טיכטיגען שטרייך צו פֿערזעטצען. זאָללטע עס דען רוסען בייא ביעלא איינפֿאללען, געגען פּלעוונא צו ציעהען, אום דען דאָרטיגען רוסען הילפֿע צו לייסטען, דאנן האט סוליימאן איממער צייט, פֿאָן ראסגראד נאך ביעלא פֿאָרצוריקען אונד זאָ דען רוסען אין דען ריקען צו קאָממען.

אָסמאן פאשא פֿיהלט זיינע שטעללונגען אין פּלעוונא צו זעהר געזיכערט, אונד וויסטע ער זיא ניכט זאָ געזיכערט, זאָ העטטע ער שאָן געוויס פּלעוונא פֿערלאססען אונד זיך נאך ווידדין אָדער זאָפֿיא צוריקגעצאָגען. דא אבער אָסמאן אין פּלעוונא נאך איממער פֿערבלייבט, זאָ איזט דיעס איין בעוויז, דאס ער זיינער זאכע אין פּלעוונא זיכער איזט. אָסמאן האט ערסט פֿאָר איינינען טאגען איינען בעוויז זיינער טיכטיגקייט געגעבען, מאָנאטע לאנג פּלאגטען זיך דיא רומענען מיט איהרען לויפֿ-גראָבען, אום זיך אויך דער צווייטען גריוויצא-בעפֿעסטיגונג צו בעמעכטיגען, אונד נון שטירצטע אָסמאן דיא רומענישע הערדליכקייט אין איין פּאאר שטונדען פֿאָן דער גאנצען האָהע העראב, דיא זיא דורך מאָנאטע-לאנגעס ערד-שויפֿעלן ערוואָרבען צו האבען גלייבטע.

קירץ געפֿאססט ערשיינט יעטצט דיא לאגע אין בולגאריען פֿאָלגענדערמאססען: דיא טירקען דענקען דאראן ניכט מעהר, דיא רוסען נאך אין דיעזעם ווינטער אויס בולגאריען צו פֿערדרענגען, ווייל דיעס פֿאָרלייפֿיג אויך ניכט מאָגליך איזט: דיא טירקען בעפֿינדען זיך אבער יעטצט אין זאָלכען גוט געזיכערטען שטעללונגען, דאס זיא דען ווינטער אונד דיא פֿיינדליכען אנגריפֿפֿע רוהיג אבוואַרטען קאָננען. דיא רוסען הינגעגען בעפֿינדען זיך איבעראלל אויף פֿרייעם פֿעלדע, וואָ דיא ווינטער-קוואַרטיערע צו דען גראָססטען אונאנגענעהמליכקייטען געהאָרען, אונד ווען דיא רוסען ניכט באלד פּלעוונא אָדער רוסטשוק ערשטירמען קאָננען ווערדען, זאָ מיססען זיא זיך פֿאָן זעלבסט נאך רומעניען צוריקציעהען.

זאָנטאג, דען 21-טען נאָוועמבער, ענטוויקעלטע זיך וועסטליך פֿאָן ראסגראד איין בעדייטענדער קאמפּף, וועלכער 2 שטונדען דויערטע אונד מיט איינער ניעדערלאגע דער רוסען ענדעטע. — אן זעלבעם טאגע זינד אין פּלעוונא אבערמאלס פֿיעלע וואגען מיט פּולווער אונד לעבענס-מיטטעלן איינגעטראָפֿפֿען.

איבער דיא אם 19-טען אָקטאָבער בייא פּלעוונא שטאטטגעפֿונדענע שלאכט מעלדעט איינע רוסישע אמטליכע דעפּעשע פֿאָלגענדעס: „אם 19-טען אָקטאָבער נאכמיטטאגס האבען פֿיער רומענישע באטאליאָנס איינען אנגריפֿף אויף דיא צווייטע גריוויצא-בעפֿעסטיגונג אונטערנאָממען, זיא מוסטען זיך אבער וועגען דעם העפֿטיגען טירקישען געוועהר-פֿייערס באלד צוריקציעהען. — אבענדס האט איין צווייטעס רומענישעס רעגימענט דען שטורם ערנייערט, דרייא רומענישע באטאליאָנס שפּראנגען אין דען גראבען פֿאָר דער בעפֿעסטיגונג, פֿערוויילטען דאָרט איינע שטונדע אונד בעמיהטען זיך אומזאָנסט, דיא בעפֿעסטיגונג צו ערשטירמען. דיא רומענען מוסטען זיך ענדליך

עס, וויא ערוועהנט, מעהר אלס דיעזע סוממע דאדורך איינביסט, אינדעם מאן דען עסטערדייכישען פאבריקאנטען, דיא איהרען שפיריטוס אונד צוקער נאך דעם אויסלאנדע אויספיהרען, דיעזע האהען פערצעהרונגס-שטייערן אויס דער געמיינזאמען עסטערדייכ-אונגארישען שטאאטס-קאססא ריקערשטאטטעט. דער פינאנצ-מיניסטער סעלל זיכט אינדעם דען רייכסטאג מיט פאלגענדעם צו טארסטען: „עס ווירד אן דער עסטערדייכ-אונגארישען גרענצע פיר אויסלענדישע פאבריקס-ארטיקעל איין בעדייטענדער „צאלל" ענטריכטעט ווערדען מיססען, דער עבענפאללס אין דיא געמיינזאמע עסטערדייכיש-אונגארישע שטאאטס-קאססא פליעסען ווירד. דורך דיעזען „צאלל" ווערדען דיעזע פאבריקס-ארטיקעל נאטירליך פערטהייערט. דער „צאלל" ווירד אלזא פאן יענעם געטראגען, דער דיעזע פאבריקס-ארטיקעל פערקויפט. נון איזט עס בעשטיממט, דאס עסטערדייך זעהר פיעלעס, אונגארן היננעגען נור זעהר וועניג פאן דען אויסלענדישען פאבריקס - ארטיקעלן ברויכט. ווער ווירד אלזא דיעזען „צאלל" פארציגליך צו טראגען האבען? דער עסטערדייכישע בירגער! אונד דאך ווירד יא דיעזער צאלל אין דיא געמיינזאמע עסטערדייכ-אונגארישע שטאאטס-קאססא פליעסען! וואס ווירד אלזא ביים דען האהען פערצעהרונגס-שטייערן איינביסען, ווערדען וויר ביים „צאלל" פיר אויסלענדישע פאבריקס-ארטיקעל ווידער געווינגען!" — זא לויטען דיא טראסט-ווארטע דעם פינאנצ-מיניסטערס סעלל, דער נאטירליך אים פעראיינע מיט העררן טיסא ערנסטליך בעשטרעבט איזט, דען אויסגלייך נאך רעכטצייטיג צו שטאנדע צו בריננען. עס איזט יעדאך וועניג האפפנונג פארהאנדען, דאס דיעזעס גראסע אויסגלייכס-ווערק ביז 1-טען יעננער פערטיג ווירד. מאן פערגעססע וואהל דאך ניכט, דאס אויך דיא באנק-פראגע נאך אימטער ניכט געלאזט איזט. וויא עס פארלייפיג אויסזיעהט, ווירד מאן געצוואונגען זיין, איין „פראוויזאריאום" איינצופיהרען. אונטער דעם אויסדרוקע „פראוויזאריאום פערשטעהט מאן, דאס נאכדעם דער נייע אויסגלייך ניכט צו שטאנדע קאממען קאננטע, דער אלטע 1867-ער אויסגלייך „צייטווייליג" פארטבעשטעהען ווירד. אונד עס איזט אנדערס אויך גאר ניכט דענקבאר, דא מאן עס דאך ניכט דאריף אנקאממען לאססען דארף, דאס עסטערדייך אונד אונגארן, דיא דאך נור דיא טהיילע איינער „איינהייטליכען מאנארכיע" בילדען, גינצליך אויסאיינאנדער פאללען זאללטען!

נייעסטעס.

איינע זאעבען איינגעטראפפענע קאנסטאנטינאפלער דעפעשע מעלדעט דאס אויך געסטערן איין זעהר העפטיגער רוסישער אנגריפף אויף פלעווגא ערפאלגטע, דער אבער ווידער פאן אסמאן זיעגרייך צוריקגעשלאגען וואורדע.

געשעפטסבעריכט

פעסטער פרייזע.

קארן 7,30—7,65 גולדען. —

גערסטע פוטטער 7·60—7·85 גולדען. מאלצוואארע 8·60—9 גולדען.

האפער 6,65 גולד.

קוקורוץ 7,45—7,50 גול.

ווייצען פער אקטאבער—10,95—11,05 גולדען.

קוקורוץ פער מאי 7.17—7·22 גול.

האפער פער אקטאבער 6,67 - 6,78 גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאגראמם זאממט זאק, פרייא אב פעסט:) נומ׳ 0: 24 גולד. — קר., נומ׳ 1 23 גול. 20 קר., נו׳ 2: 22 גול. 20 קר., נו׳ 3: 21 גול. 80 קר. נו׳ 4: 21 גול. – קר., נו׳ 5: 20 גול. 40 קר., נו׳ 6: 18 גולד. 60 קר., נו׳ 7: 16 גול. 60 קר., נו׳ 8: 13 גול. 60 קר., נו׳ 8½ 11 גולד. 50 קר., פיינע קלייע 4 גול. 40 קר., גראבע קלייע 4 גולד. 60 קר.

הילזענפריכטע: ערבסען 10 — 13 גולד. — נייע לינזען 9—12 גול. ראהע הירזע 7¾ גול. — הירזע-ביין 11—11¼ גול. גרויער מאהן 26—27 גול. בלויער 29 – 36 גול. גראסע ווייסע באהנען 11 — 11.25 גולד. — צווערגעל 12 גול. — האנפזאמען 10½ גול. — ליינזאמען 14 – 15 גול. מאהאר-זאמען 8½ גול. וויקען 6 — 6,50 גול. (אללעס פער 100 קילא.)

שפיריטוס נייע מעטהאדע אים קליינען 34¾—35 גולד. — אלטע-מעטהאדע 35½ — 36 גול׳ פער 10000 ליטער-פערצענט.

אונשליטט (חלב) 53½—54½ גול.

צוועטשקען. באסנישע פאס-וואארע 39,30 גולד.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 28 - 29 גול.

האניג. נוט געלייטערט 40 גולד. וואכס-האניג 36—36½ גולד. —

וואכס ראזענויער 151 — 153 גולד. בעססערע נאטירונג 163 גולד. —

קלעעזאמען אונגארישע לוצערנע 64—68 גולד. ראטה-קלעע באנאטער 58—60 גולד. פער 100 קילא.

קנאפפערן 24 גולד. —

ווינשטיין 66,96 גול. —

ריבאל ראפסעלט-ראפפינירטעס 50—51 גול. פער 100 קילאגראמם. —

גיססע האזעל-ניססע 11 — 11.50 גולד. גראסע ניססע 22—22½ גולד.

פאפריקא, 35 גול. אלטע פיינע 50—60 גולד.

פעטראלעאום 23—23½ גולד.

שאפפעללע, פאיינע וואכע ווארדען 12000 שטיק פערשיעדענער סארטען פערקויפט אונד צוואר: דייטש-וואללינע 1.80—2,60 גולד. פער פאאר. סערבישע אונד טירקישע דיעסיעהריגע 90 — 110 גולדען, פאריעהריגע 80 — 100 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

לאממפעללע, באטשקער אונד באנאטער 80—95 גולד. קראאטישע אונד באסנישע לייכטע 50 — 70 גולד. שווערע 90—105 גולד. (פער 102 שטיק.)

גייס-פעללע לייכטע 110 — 115 גולד. שווערע 130—140 גולד. (פער 102 שטיק.)

קיטצ-פעללע לייכטע 40 — 50 גולד. שווערע 105—115 גולד.

הייטע, ווי נאטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 105 — 108 גול. אכסענהייטע טראקענע 110 — 118 גול. קאלב-פעללע שטאדט-וואארע אהנע קאפפע 2½—3 קילא 205 - 212 גולד. – מיט קאפפען 3—3½ קילא 160—170 גול. ראסהייטע 9½ — 11½ גולד. פער פאאר.

לעדער, פפונדהייטע 20—25-קילא 182—186 גול. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאן 14—15-קילא 182—184 גולד., צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 15—17 קילא׳ 180—182 גול. דרייטמאל פערזעטצטע טערצען פאן 19—20 קילא 185 — 186 גולד. —

קאלבלעדער, גנצאנגנע 345 — 360 גולדען פער 100 קילא.

שאפוואללע, אין פאריגער וואכע ווארדען פערקויפט: 90 מעטער-צענטנער טהייס-צוויישורען אונד זאממערוואללען צו 78—80 גולד. 70 מעטער-צטר׳ נעבירגס זאממער-וואללען צו 90 — 92 גולד. 50 מעטער-צטר׳ פיינע נערבער-וואללע 68—74 גול. 50 מעטער-צטר׳ פערדעלטע ציגאיא- 86—70 גול. (אללעס פער 56 ק.)

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 33¾—34 גולד. צו 10·000 ליטער-פערצענט. —

ריבאל 49—50 גולדען. פער 100 קילא.

רעפס באנאטער פער אקטאבער 18 — 18½ גול. קאהל פער נאוועמבער 19—19.50 גול.

ווייצען, פערקויפט ווארדען 30000 מעטערצטר׳ פייזע באנאטער 79—80-קילא׳ 12.40—12,70 גולד׳ פער מעטערצטר. —

קארן, אונגארישער 71—73-קילאגראמם 8·55—8·65 גולד׳ פער מעטער-צטר.

האפער אונגארישער 7.25 — 7.40 גולדען פער מעטער-צענטנער.

גערסטע 9.40—10·20 גולד.

קוקורוץ פער מעטערצטר. 8.10—8,20 גולד.

קארן-מעהל, נו׳ 1: 17 — 19 גול., נו׳ 2, 13½ - 15½ גולדען פער מעטער-צטר.

ווייצען-מעהל, נו׳ 0: 25½—26½ גולד., נו׳ 1, 24½—25½ גול., נו׳ 2: 21½—22½ גול. נו׳ 3: 19,50 - 20,50 גולדען אללעס פער מעטער צטר.

הילזענפריכטע: לינזען 15—20 גולדען, ערבסען 14 — 17 גולד. באהנען 12—13 גול. היידען 9 —9½ גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

ראמטא-ציעהונג פאם 20-טען אקטאבער 1877.

אפען	84	88	41	77	1
לינץ	78	42	7	22	59
טריעסט	53	59	87	83	37

פעראנטווארטליכער רעדאקטער: מאיר ברוי״ן.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע		קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
ווייצען	נייער באנאטער	—	—.—.—
„	„	75	10.60—10.70
„	„	76	10.80—10.95
„	„	77	11.05—11.20
„	„	78	11.30—11.40
„	„	79	11.50—11.60
„	„	80	11.65—11.75
„	טהייס	—	—.—.—
„	„	75	11.—11.15
„	„	76	11.25—11.30
„	„	77	11.40—11.55
„	„	78	11.70—11.85
„	„	79	11.90—12.—
„	„	80	12.10—12.15
„	פעסטער באדען	—	—.—.—
„	„	75	10.35—10.45
„	„	76	10.70—10.80
„	„	77	10.85—10.90
„	„	78	10.95—11.05
„	„	79	11.15—11.25
„	„	80	11.35—11.45
„	ווייסענבורגער	—	—.—.—
„	„	75	10.90—11.05
„	„	76	11.15—11.20
„	„	77	11.30—11.45
„	„	78	11.60—11.75
„	„	79	11.30—11.90

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאגר.
קארן	72	7.70—7.50
גערסטע מאלץ	62	9.50—8.40
גערסטע פוטטער	62	7.85—7.60
האפער	41	6.80—6.70
קוקורוץ באנאטער		7.50 7.40
אנדערער	73	7.35—7.40
הירזע		—.—.—

טערמינע (פער 100 קילאגר.)		
ווייצען	פער אקטאבער	10.95
„		—.—
„	פריהיאהר	11.15
קוקורוץ		7.17
גערסטע		—.—
האפער	פער אקטאבער	6.67 —
„		—.—
רעפס		—.—

באללען-מעהל (פער 100 קילאגראמם זאמט זאק)	קר. פל.
נומער 0	24 —
„ 1	23 20
„ 2	22 40
„ 3	21 80
„ 4	21 —
„ 5	20 20
„ 6	18 60
„ 7	16 60
„ 8	13 60
„ 8½	11 50
שפיריטוס: אלטע מעטהאדע פערצענט	35. —
„ נייע „	33. —

קורז-טאבעללע פאם 20. אקטאבער

געלד-קורזע	פל. קר.
זילבער-אגיא	104 65
דוקאטען	5 66
עסטערר.-אונגארישעס 8 גולדען גאלד-שטיק (20 פראנקס)	9 49
נאפאלעאנדאר	9 49
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58 40
20 מארקשטיקע	11 65
ראסישער רובעל	1 18

לאזע	פל. קר.
1839-ער ראטשילד-לאז גאנצע	315 —
„ „ פינפטעל	314 —
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאז	106 50
1860-ער „ גאנצע	120 —
„ „ פינפטעל	110 —
1864-ער לאז צו 100 גולדען	134 —
„ „ 50	133 50
כאמא רעגולירונגס	25 —
[illegible]-לאז	14 50
קרעדיט-לאז	161 —
[illegible]-לאז צו 40 גולדען	29 25
דאנוי-דאמפשיפפאהרטס-לאז	92 —
אינסבריקער לאז	17 —
[illegible] צו 10 גולדען	12 75
[illegible] „ 20	14 50
[illegible] „ 40	28 75
[illegible] „ 40	26 50
רודאלפהלאז „ 10	13 50
סאלם-לאז „ 40	40 25
[illegible]-לאז צו 20 גולדען	15 —
[illegible] „ 40	32 —
[illegible] „ 20	20 50
[illegible] „ 100	120 —
רעטטא „ 50	60 —
וואלדשטיין „ 20	22 25
ווינדישגרעטץ „ 20	28 —
אונגארישע פרעמיען-לאז צו 100 גולד.	79 75
דעטא צו 50 גולדען	79 —
וויענער לאז	92 25

ווערטה-פאפיערע	פל. קר.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	77 25
טעמעשוואר-באנאטער	75 —
זיעבענבירגישע	74 50
גאליצישע	85 50
בוקאווינער	81 50
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	98 —
ווייצענלענס-אבלאזונגס-אבליגאציאנען	76 —
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	91 —
דער אונגארישען היפאטעקען באנק צו 5 איינהאלב פערצענט	79 50
דער אונגארישען אללגעמיינען באדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פערצענט	— —
רעטטא צו 6 פערצענט	— —
דער פעסטער קאממערציאל-באנק	89 25

Eigenhümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1877. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

וואורדע. איינינע מינוטען שפעטער בעגאנן איין
העפטיגער רעגען . וואָבייא פייערינע קרייזע אם
הימטעל זיך צייגטען. שפעטער בילדעטע זיך אם
הימטעל איין פלעק אין ראָזא-פארבע אין דער
פאָרם איינעם הויף-אייזענס. דער ראָזא-פארבינע
פלעק ערבלאסטע יעדאָך נאך אונד נאך׳ ביז ער
נאך איינער האלבען שטונדע גענצליך פערשוואנד.
- וויר ברויכען וואָהל ניכט הערפאָרצוהעבען׳
דאס דיא בעפאָלקערונג , דיא אויס דען ערשיינונ-
גען דעם הימטעלס אללערלייא פראָפעצייאונגען
הערויסלעזען מאָכטע׳ איבעראללל דער מיינונג
איזט׳ דאס דיעזע ערשיינונגען אייף איינען קריעג
הינדייטען. נאמענטליך דיא ערשיינונג אין דער
פאָרם איינעם "הויף-אייזענס" גיבט פיר זאָלכע
מוטהמאסונגען איינע געאייגנעטע פעראנלאססינג.
נון׳ וויר האבען וויעדערהאָלט געזאגט׳ דאס דיא
"צייכען דעם הימטעלס" ניכט צו פירכטען זייען!

* (דיא "ד ר י י א ו ו א ָ כ ע ן.") יעטצט
אים שפעט-הערבסטע איזט עס וואָהל קוים אן
דער צייט׳ פאָן דען "דרייא וואָכען" צו שפרעכען.
עס האנדעלט זיך היעבייא דענן אייך בלאָס אים
גאנץ אייגענטהימליכע "דרייא וואָכען"׳ דיא ניר
פיר א י י נ ע פערזאָן עטוואס טרויריג אויסגע-
פאללען. אין ע ב ע ל י נ ג (אונווייט פ ר א ג)
איזט נעמליך דיא טאָכטער איינעם רייכען יודען
מיט איינעם יונגען מאננע אויס איינעם ענטפערנ-
טען קאָמיטאטע ברויט געוואָרדען. אם טאגע׳ אייף
וועלכען דיא האָכצייט בעשטיממט וואר׳ טראף
נאטירליך דער ברייטיגאם מיט איינער גראָססען
אנצאהל פאָן פערוואנדטען פינקטליך איין. טראָטצ-
דעם קאָננטע יעדאָך דיא האָכצייט ניכט אבגע-
האלטען ווערדען׳ דא דיא אויסשטאפפירונג נאָך
ניכט פערטיג וואר׳ אונד דיא ברויט דארויף בע-
שטאנד׳ דאס דיא האָכצייט אים דרייא וואָכען
היניסגעשאָבען ווערדע׳ דאמיט זיא איהרע אויס-
שטאפפירונג פערטיג ברינגען קאָננע. דא דער
ברייטיגאם אָהנע ברויט ניכט אונטער דיא "חפה"
געהען קאָננטע׳ בליעב דעם אונגליקליכען מענשען
ניכטס אנדערעס איבריג׳ אלס מיט זיינער צאהל-
רייכען בעגלייטונג אונפעררייכטעטער זאכע וויע-
דער היימצוקעהרען. דא וואָרען דיא דרייא וואָכען
פאָראיבער׳ דיא אויסשטאפפירונג שטאנד דא פיקס
אונד פערטיג׳ אללע פאָרבערייטונגען צום האָכ-
צייטס-מאהלע וואָרען געטראָפפען׳ אלליין דיא
האָכצייט קאָננטע נייערדינגס ניכט אבגעהאלטען
ווערדען׳ דא דיעססמאל דער ברייטיגאם ניכט ער-
שיענען וואר! דיא ברויט זאס אין איהרעם שמוקע׳
פאָן שטונדע צו שטונדע וואַרטעטע דיא האָכצייטס-
געזעללשאפט אייף דיא אנקונפט דעם ברייטיגאמס׳
דאָך עס וואורדע אבענד׳ עס וואורדע שפעט

נאכט אונד — דער ברייטיגאם קאם איממער נאָך
ניכט. דא ערהאָב זיך דיא ענטשלאָססענע ברויט׳
זעטצטע זיך אן דיא שפיטצע דער טאפעל׳ דיא
אלסבאלד אייך פאָן דען אנוועזענדען געסטען
אומגעבען וואורדע. עס וואורדע טיכטיג געגעססען
אונד געטרונקען ׳ אונד אללעס בעפאנד זיך אין
הייטערסטער לוינע. דאס עס היעבייא ניכט אן
"וויטצען" געפעהלט׳ פערשטעהט זיך וואָהל פאָן
זעלבסט. איינער ערלויבטע זיך אייך איינען וויטץ
געגענאיבער דער ברויט׳ דיא טראָטץ איהרער
ענטשלאָססענהייט איטמערהין עטוואס געדריקטער
שטיממונג וואר. דיעזער זאגטע: "האָרען זיא׳
פריילין ברויט׳ מיר שיינט, דאס דיעזע "דרייא
וואָכען" פיר זיא דאָך עטוואס טרויריג אויסגעפאל-
לען!" דיא ברויט׳ דיא איהרע ניעדערגעשלאגענ-
הייט אום קיינען פרייז פערראטהען וואָללטע׳ ער-
ווידערטע היערויף: "ניין׳ ניין! זיא אירדען! זיא
זעהען יא׳ דאס דיעזע "דרייא וואָכען" מיך אים
"פלייש-עססען" גאר ניכט שטאָרען!" אין אלל-
געמיינער בייפאלל בעגלייטעטע דיעזע גייסטרייכע
אנטוואָרט. — ווענן איין "שדוך" יעדאָך פאָן גאָטט
איזט׳ דא מוס דערזעלבע צו שטאנדע קאָממען.
דורך דיא פערמיטטעלונג איינעם געשיקטען "שדכן"
ליעס זיך דער טיעף בעליידיגטע ברייטיגאם בע-
וועגען׳ דיא נינמעהר פערלאססענע ברויט דעננאָך
צור פרויא צו נעהמען. נאך עטווא וויי טערען דרייא
וואָכען איזט דערזעלבע ווירקליך ערשיענען אונד
דיא טרויאונג וואורדע אין אללער אָרדנונג פאָלל-
צאָגען. נור מיט דעם האָכצייטס-מאהלע זאה עס
עטוואס שמאל אויס. דא דיא געשיכטע איממער-
הין איינע שטאָרינג אים הויזע פאָרגעבראכט האט-
טע׳ זאָ וואורדע אלס האָכצייטס-מאהל בלאָס
קאפפע אונד באקוווערק בערייטעט. אלס אייך דעם
ברייטיגאם איין זאָלך שמאלעס מאהל פאָרגעזעטצט
וואורדע׳ לעכעלטע ער אונד זאגטע: וויר מעננער
מיססען דאָך דיא זינדען דער פרויען ביסען. מיינע
ברויט האט דיא "דרייא וואָכען" פערשולדעט׳ אונד
נון בעקאָממע א י ך קיין פלייש צו עססען!" —
וויר ווינשען איבריגענס דיעזעם יונגען מאננע׳ דאס
איהם דורך דען אייגענזינן זיינער פרויא ניכט דאס
גאנצע לעבען צו טרויריגען "דרייא וואָכען" גע-
מאכט ווערדע!

* (ר ע וו ו א ָ ל ו צ י א ָ ן א ו נ ד ר ע-
וו ו א ָ ל ו צ י א ָ נ ע ר ע פ ר א ָ צ ע ס ס ע א י ן
ר ו ס ל א נ ד.) וועהרענד דער רוסישע קאיזער
אין צווייא וועלט-טהיילען׳ אין אייראָפא אונד אזיען׳
קריעג פיהרט׳ אום נאָך מעהר לענדערייען צו
עראָבערן׳ הייפען זיך דיא רעוואָלוציאָנערען בע-
וועגונגען אונד רעוואָלוציאָנערען פראָצעססע אין
זיינעם אייגענען רייכע פאָן טאג צו טאג. איינעם
לאָנדאָנער בלאטטע ווירד אויס דער רוסישען
זעע-פעסטונג קראָנשטאדט פאָם 10-טען דיעזעס
פאָלגענדעס בעריכטעט: הייטע וואר היער דיא
נאכריכט פערברייטעט׳ דאס איינע גראָסע רעוואָ-
לוציאָנערע פערשוואָרונג ענטדעקט וואורדע׳ דיא
ניכטס גערינגערעס בעאבזיכטיגטע ׳ אלס דיא
שיפפבויא-ווערקשטעטטע אין ניקאָלאיעפף צו
עראָבערן׳ אום דיא רעוואָלוציאָן אייך צור זעע
פאָרטפיהרען צו קאָננען. (ניקאָלאיעפף איזט איינע
רוסישע פעסטונג נאהע אם שוואַרצען מעערע׳ דיא
אים יאהרע 1789 געגרינדעט וואורדע: דאָרט בע-
פינדעט זיך דער קריעגס-האפען אונד בילדעט דיא
הויפט-שטאציאָן פיר דיא רוסישען קריעגס-שיפפע
אם שוואַרצען מעערע)׳ איין גאנצעס באטאלליאָן
זעע-סאָלדאטען וואורדע אין פאָלגע דיעזעס אויס
פעטערסבורג נאך ניקאָלאיעפף ענטזענדעט׳ אום
דיעזע וויכטיגע פעסטונג פאָר איינעם איבערפאלל
זייטענס דער רעוואָלוציאָנערען צו פערטהיידיגען.
דיא גאנצע בעפאָלקערונג דער פעסטונגס-שטאדט
ניקאָלאיעפף מוס טאג אונד נאכט וואכע האלטען.
זעממטליכע בירגער וואורדען בעוואפפנעט׳ אללעס
איזט אייף איינען העפטיגען אנגריפף פאָרבעריי-
טעט. — אייך אין מאָסקווי וואורדע איינע גראָסע
אנצאהל פאָן וואפפען ענטדעקט אונד מיט בע-
שלאג בעלעגט. דיעזע וואפפען טראפען אין מאָס-
קוי פער באהן אין גראָסען קיסטען איין׳ וועלכע
דיא איבערשריפט פיהרטען: "אלטעס אייזען." נון
שטעללט עס זיך הערויס׳ דאס דיעזע וואפפען פיר
דיא רעוואָלוציאָנערען בעשטיממט וואָרען. מערק-
ווירדיגער ווייזע קאָננען דיא אייגענטליכען רעוואָ-
לוציאָנערען גאר ניכט ענטדעקט ווערדען׳ דא צו
דענזעלבען אים גרונדע גענאָממען פאסט דיא
געזאממטע בעפאָלקערונג געהאָרט. אין מאָסקוי
אונד פעטערסבורג איזט דענן אייך יעדע אנזאממ-
לונג פאָן פאָלק אייף דען שטראססען שטרעננס-
טענס פערבאָטען. פרייליך קאנן מאן איין גאנצעס
פאָלק ניכט איינשפעררען אונד אייך ניכט ניעדער-
שיעסען לאססען. דיא רוסישע רעגיערונג האט
דענן אייך׳ אום נור עטוואס פורכט איינצו-יאגען׳ 196
יונגע לייטע איינפאנגען לאססען׳ דיא געוויס ניכט
מעהר שולדיג זינד׳ אלס דיא איבריגע בעפאָלקע-
רונג. וויא נון איינעם דייטשען בלאטטע אין בער-
לין אויס פעטערסבורג בעריכטעט ווירד, האבען
זיך דיעזע אונגליקליכען געפאנגענען אייף איינע
הארטע שטראפע געפאסט צו מאכען׳ דיא דארויף
בערעכנעט זיין ווירד׳ דער בעפאָלקערונג אנגסט
אונד שרעקען איינצופלאָסען. דער פראָצעס בע-
גיננט אם 30-טען דיעזעס. עס דירפטע דיעס דיא
גראָסטע פראָצעס-פערהאנדלונג זיין׳ דיא יע אין
אייראָפא שטאטטגעפונדען. מאן דענקע זיך איינ-

יענעם איינענבליקע ׳ אין וועלכעם איך דיך צום ערסטענ-
מאל זאה, אין ליעבע אונד טרייע,—"

איין וועהרוף מרים׳ס ערשיטטערטע דאס געמאַכנים.

"רוהיג, מיינע טהייערע! (נאהם ר׳ אליהו ניעדער-
רינגס דאס וואָרט). נור רוהיג! יאממערסט דוא עטווא
דאריבער׳ דאס דער הימטעל דיר דאס קורצע ערדען-גליק
ענטציעהט! איזט דענן דיא איינענטליכע אויפגאבע דעס
מענשען׳ אום היער גליקליך צו זיין? האבען וויר ניכט
פילמעהר דאפיר צו זאָרגען׳ דאס וויר ד ר י ב ע ן׳
אים יענזייטיגען לעבען׳ גליקליך ווערדען? דיא פריידען
דיעזער וועלט גלייכען איינעם שנעלל פאָראיבער-ווישענ-
דען שטראָמע! נור דיא יענזייטיגען פריידען זינד פאָן
עוויגער דויער. דיא צייט איזט היער דעם מענשען קארג
צוגעמעססען. קוממער אונד שמערץ זינד דעם מענשען
לאָז אויף ערדען. דאס לעבען ה י ע ר איזט איין
ה ו י ך: דאס לעבען ד א ָ ר ט איזט איינע ע ו ו י ג-
ק י י ט! ווילסט דוא דאהער׳ טהייערע מרים׳ ווירקליך
יאממערן׳ ווענן דיר דער הימטעל נור קורצען שמערץ
בעשטיממט האט׳ דאפיר אבער אום זאָ לעננער אנדוי-
ערנדע פריידע? — ניכט וואהר׳ מרים! דוא ווירסט ניכט
מעהר וויינען׳ ניכט מעהר יאממערן; דוא ווירסט נאמענט-
ליך אום מיך׳ דיך ניכט דעם קוממער היגגעבען. לעבע׳
וויא ביזהער׳ פראָמם אונד נוט; נור היעדורך ווירסט דוא
מיין אנדענקען עהרען!"

ר׳ אליהו היעלט איננע אונד בליקטע דיא פאָר
איהם שטעהענדע מ ר י ם אן׳ אום דיא בעוועגונגען
איהרעס געמיטהעס צו ערראטהען. דיעזע יעדאָך יאמ-
מערטע אונאויפהאָרליך אונד זאגטע: "ניין! ניין! טהיי-
ערער הערר ראבבינער! איך בעזיטצע דיא קראפט ניכט׳
אום דיעזען שלאג צו ערטראגען. ווענן זיא ניכט מעהר
זינד׳ מוס איך עבענפאללס שטערבען. מיין הערץ מוס
איבער דיעזען פערלוסט ברעכען. אונד — איך פערלאססע
איבערהויפט דיעזעס געמאַכנים ניכט מעהר. איך וויללל
פאָן איינער "רעטטונג" אָהנע זיא ניכטס וויססען. וואר
עס מיר ניכט בעשיערען׳ מיט איהנען גליקליך צו זיין׳ זאָ
וויללל איך מיט איהנען ליידען. אָהנע זיא צו לעבען׳ אך!
דאס ווערע פיר מיך איין צעהנפאכער טאָד!"

אללע אנוועזענדען וואָרען טיעף געריהרט איבער
דיא היננעבונג׳ איבער דיא הערצענס-ערגיעסונגען דער
יונגען׳ מיט דער האָכסטען פערצווייפלונג רינגענדען פרויא.
אייך ר׳ אליהו פערלאָר אללע פאססונג׳ ער וואר צו
טהרענען געריהרט. ער מאכטע מיט דער האנד איינע אב-
וועהרענדע בעוועגונג אונד זאגטע:

"ניין׳ מיינע טהייערע! גאָטט אלליין קעננט מיינען
שמערץ. אבער דוא מוסט מיך פערלאססען׳ דוא דארפסט
ניכט היער בלייבען! דיין ברודער ר׳ נפתלי אייזיק ווירד
דיך שיטצען׳ דיינע פערוואנדטען ווערדען דיך טראָסטען,
היער איזט דיינעס בלייבענס ניכט. דוא נעהסט — מיר
צו ליעבע!" —

"איך געהע ניכט! (ריעף נון מרים קלאגענד׳ אבער
פעסט ענטשלאָססען) איך געהע ניכט! איך בלייבע בייא
איהנען! איהנען שטערבע מיט איהנען!"

"דוא ווירסט געהען! (ערווידערטע ר׳ אליהו מיט
שטרענגע) איך ב ע פ ע ה ל ע עס דיר!"

מרים וואר אויסער זיך פאָר פערצווייפלונג ׳ דאס
איהר ניכט איינמאל דאס גליק צו טהייל ווירד׳ מיט דיע-
זעם נאַטשליכען מאננע צו שטערבען. מיט נעששיינערטער
ענטשלאָססענהייט ריעף זיא דאהער: "ניין! איך בלייבע!
זיא וואָללען מיר ב ע פ ע ה ל ע ן? מיט וועלכעם
ר ע כ ט ע ערטהיילען זיא מיר דענן בעפעהלע ׳ הערר
ראבבינער?" —

ר׳ אליהו זאה דאס צערקניירשטע וויב ציטטערנד
אן. אונענדליכער שמערץ דורכצאָג זיין הערץ. ער ראנג נאך
איינעם ענטשלוסע; ער וואוסטע ניכט׳ וויא ער דיא מרים
בעוועגע׳ איהן צו פערלאססען.

מאָרגענשטיללע הערשט — דיא אנוועזענדען בליק-
טען באלד אויף ר׳ אליהו ׳ באלד אויף מרים אין דער ער-
וואַרטונג׳ וואס דא קאָממען ווירד.

פלאָטצליך ערהאָב זיך ר׳ אליהו מיט ויכטליכער
ענטשלאָססענהייט׳ וויא איינער אין דעססען קאָפף איין
נייער גליקליכער געדאנקע אויפטויכטע. ער צאָג איינען
גאָלדענען רינג הערפאָר׳ שטעקטע דענזעלבען אן איינען
פינגער דער מרים אונד שפראך מיט לויטער אונד פעס-
טער שטיממע:

"דוא ביזט מיר אנגעטרויט דורך דיעזען רינג נאך
דעם געזעטצע מאָזעס אונד איזראעלס!"

איין דומפפעס "מזל טוב" וואורדע פאָן דען אנוועזע-
זענדען גערופען. ר׳ אליהו יעדאָך נאהם נון וויעדער דאס
וואָרט אונד זאגטע: "יעטצט׳ מרים, יעטצט ביזט דוא מיין
וויב! אונד איך דער מאנן. מיט דעם ר ע כ ט ע ׳
וועלכעס דעם מאננע צושטעהט ׳ ב ע פ ע ה ל ע איך
דיר נון: פ ע ר ל א ס ס ע מיך!" — — —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

צוריקציעהען, נאכדעם זיא 22 אָפֿפֿיציערע אונד 907 סאָלדאטען פֿערלאָרען האבען.

איבער דיא פֿאָרגעננגע בייא קארס (אין אזיען) איזט אונס פֿאָרגעסטערן בייא שלוס דעם בלאטטעס פֿאָלגענדע דעפעשע צוגעקאָממען: „דער רוסישע גענעראל הייטאנן מארשירט שאָן גענען ערצערום — קארס איזט בערייטס אומרינגט אונד אומשלאָססען — מאן אונטערהאנדעלט שאָן וועגען איבערגאבע דיעזער פֿעסטונג. — 18000 טירקען אונד 40 טירקישע קאנאָנען זינד ביזהער אין דיא הענדע דער רוסען געראטהען. דיא טירקען אין אזיען זינד גאנץ מוטהלאָז, צעררישטעט אונד פֿערווילדעט, איבעראלל צייגט זיך דיא אונאָרדענטליכע פֿלוכט אונד דיא פֿערווירדונג דער געשלאגענען טירקישען ארמעע." וויר האבען דיעזע דעפעשע אין פֿאָריגעם בלאטטע ניכט געבראכט, דא וויר ערסט דיא אמטליכע בעשטעטיגונג דערזעלבען אבווארטען וואָללטען — אונד נון שטעללט עס זיך אויך הערויס, דאס יענע נאכריכט איבער דיא ניעדערלאגע דער טירקען אין אזיען צו שטארק איבערטריעבען איזט. גענעראל הייטאנן שטעהט ערסט אין וועזינקיאָי, דיא רוסען האבען קארס נאָך ניכט בעריהרט אונד דער פֿערלוסט דער טירקען בעטראָגט קיינע 18000 מאנן.

געסטערן איזט היער איינע אמטליכע פעטערסבורגער דעפעשע מיט פֿאָלגענדער מעלדונג איינגעטראָפֿפֿען:

דיא רוסען לאגערן יעטצט אין אָרלאָק אונד וועזינקיאָי. נאָך יעטצט פֿינדעט מאן אין דען אָרטשאפֿטען פֿאָר קארס דיא רעסטע דער צערשטרייטען ארמעע מוכטהאר פאשאס, וועלכע פֿאָן דען רוסען געפֿאנגען ווערדען. אויך אם 17-טען אָקטאָבער ווארדען 23 טירקישע אָפֿפֿיציערע אונד 200 טירקישע סאָלדאטען געפֿאנגען אונד 3 טירקישע קאנאָנען עראָבערט. זייט דער שלאכט פֿאָם 15. אָקטאָבער ביים אלאדיא-דאגה-געבירגע ביז הייטע ווארדען אים גאנצען 280 טירקישע אָפֿפֿיציערע אונד 7000 טירקישע סאָלדאטען געפֿאנגען אונד 42 טירקישע קאנאָנען עראָבערט. — דיא רוסישען פֿערלוסטע אין דער שלאכט פֿאָם 15-טען אָקטאָבער אם אלאדיא-דאגה-געבירגע ווארען: 7 טאָדטע אונד 49 פֿערוואונדעטע אָפֿפֿיציערע, 223 טאָדטע אונד 1162 פֿערוואונדעטע סאָלדאטען — צוזאממען: 1441 מאנן. — איסמאיל פאשא, וועלכער פֿאָן באיאזיד נאָך עריוואן ציעהען וואָללטע, מוסטע צוריקקעהרען.

דאגעגען בראכטע איינע געסטערן אבענד היער איינגעטראָפֿפֿענע אמטליכע דעפעשע אויס קאָנסטאנטינאָפעל פֿאָלגענדע מעלדונג:

אם 15-טען אָקטאָבער ווארען אויף דעם אלאדיא-דאגה-געבירגע 30 באטאליאָנען טירקען. יעדעס טירקישע באטאליאָן בעשטאנד קוים אויס 300 מאנן. עס איזט ניכט וואהר, דאס זיך אללע דיעזע 30 טירקישע באטאליאָנס אויף דעם אלאדיא-דאגה-געבירגע ערגעבען האבען, פֿיעלמעהר קאָננטע איין טהייל דיעזער איינגעשלאָססענען טירקישען ארמעע דורך דיא פֿיינדליכע אומשליעסונג זיך דורכשלאגען אונד ענטקאָממען. דיעזע טירקישען ארמעע-אבטהיילונגען, דיא זיך דורכגעשלאגען האַבען, בעפֿינדען זיך יעטצט צערשטרייט אין דען אומליעגענדען אָרטשאפֿטען פֿאָר קארס. ניר דרייא טירקישע באטאליאָנס, יעדעס 300 מאנן שטארק, אלזאָ צוזאממען 900 מאנן, זינד פֿאָן דען רוסען געפֿאנגען וואָרדען. דיא צערשטרייטען ארמעען ווערדען זיך נאָך אונד נאָך דער הויפט-ארמעע מוקטהאר פאשאס אנשליעסען, וועלכע באלד אין דער לאגע זיין ווירד, איינע נייע שלאכט אויפֿצונעהמען, אויס קאָנסטאנטינאָפעל, אויס באטום אונד ערצערום שטראָמען נייע טירקישען ארמעען צו מוקטהאר פאשא, אום זיינע מאכט ווידער צו פֿערשטערקען.

נון, וויר ווינשען עס דעם געשלאגענען מוקטהאר פאשא, דאס עס איהם באלד געלינגען מאָגע, זיינען אלטען זיעגרייכען רוף ווידער הערצושטעללען אונד דען רוסען איינע צעהנפֿאכע זאָ גראָסע ניעדערלאגע, אלס ער ערליטטען, בייצובריננען. —

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(איבער דיא רייזע דער יידישען פֿליכטלינגע נאָך קאָנסטאנטינאָפעל), וואָריבער וויר ערסט אין פֿאָריגעם בלאטטע בעריכטעטען, מעלדעט דאס אבענדבלאטט דעם „פעסטער ללאָיד" פֿאָם 22-טען דיעזעס פֿאָלגענדעס: דיא אונגליקליכען יודען, דיא אויס קאזאנליק נאָך בוקארעסט געפֿליכטעט ווארען, פֿערליעסען אם 17-טען דיעזעס דיא רומענישע הויפטשטאדט מיטטעלס איזענבאהן, פֿאָן וואָ זיא אבענדס אין פֿערטשיעראָווא איינטראפֿען. דאָרט שטאנד צו איהרער ווייטערבעפֿאָרדערונג איין דער עסטערייכישען דאָנויא-דאמפֿפֿ-שיפֿפֿ-פֿאהרטס-געזעללשאפֿט געהאָריגעס דאמפֿפֿ-שיפֿף בערייט. אייך איינינע מיטגליעדער דעס „כל ישראל חברים-פֿעראיינעס" (אָב דעם וויענער אָדער בוקארעסטער — ווירד ניכט אנגעגעבען) בעפֿאנדען זיך אויף דעם שיפֿפֿע, דיא פֿיר דיא אונגליקליכען „בשר שפֿייזען" אין בערייטשאפֿט היעלטען. פֿאָן היער ווארדען דיעזעלבען נאָך אָרשאָווא געפֿיהרט, וואָ זיא איין אנדערעס דאמפֿפֿ-שיפֿף בעשטיעגען, אום מיט דעמזעלבען דיא רייזע נאָך מאָהאטש פֿאָרטצוזעטצען. אם 20-טען דיעזעס לאנגטען זיא אין מאָהאטש אן, פֿאָן וואָ זיא איהרע רייזע פער באהן נאָך פֿינפֿקירכען פֿאָרטזוזעטצען. עס וואר שאָן 10 איהר נאכטס, אלס דיעזעלבען אין פֿינפֿקירכען איינטראפֿען. טראָטצדעם ווארדען דיעזעלבען פֿאָן דער געזאממטען בעפֿאָלקערונג אויף דאס טהיילנאהמספֿאָללסטע עמפפֿאנגען. יודען אונד ניכט-יודען בעאיילטען זיך, דיא אונגליקליכען מיט אללעם נאָטהיגען צו פֿערזעהען. אויך איינע געלד-זאממלונג ווארדע פֿעראנשטאלטעט, דיא צו גוסטען דער אונגליקליכען דען בעטראג פֿאָן מעהרערען הונדערט גולדען איינבראכטע. אם 21-טען דיעזעס, אין פֿריהער מאָרגענשטונדע, רייזטען דיא ארמען פֿליכטלינגע, 315 אן דער צאהל, ווייטער נאָך טריעסט. — איבער דיא ווייטער-רייזע דיעזער אונגליקליכען קאזאנליקער יודען איזט היער געסטערן אבענד פֿאָלגענדע מעלדונג איינגעטראָפֿפֿען: דיא קאזאנליקער יודען פאסירטען געסטערן פֿריה דורך בארטש (אן דער אונגאריש-סלאוואָנישען גרענצע). דיא סיגעטוואָרער איזראעליטישע געמיינדע האטטע דען ארמען טהעע אונד בראָד פֿעראבריייכען לאסען, דיא בארטשער קליינע געמיינדע גאב איהנען באארעס געלד, ביילייפֿיג 100 גולדען, דער קויפֿמאנן הערר ווילהעלם פֿריעד איבערגאב פֿיר דיא הונדערט קליינען מיטרייזענדען יידישען קינדער ווינטער-קליידער, הייבען אונד טיכער. ווייגענד דאנקטען דיא בעשענקטען פֿיר דיא איהנען ערוויעזענען וואָהלטהאטען.

*(נאטור ערשיינונגען אם הימטעל.) ייננסט האבען וויר געבראכט, דאס אין סערביען איין רעגען ניעדערגעגאנגען, דער „מיט שטיינען" געמענגט וואר. נון בעריכטען דיא צייטונגען איבער נאטור-ערשיינונגען, דיא אן פֿערשיעדענען אָרטען זיכטבאר ווארען. דיא „נייע פֿרייע פרעססע" בעריכטעט נעמליך, דאס אם 22-טען דיעזעס אין וויען איינע לייכטענדע ערשיינונג אם הימטעל זיכטבאר וואר, דיא דורך איהרע העללען שטראהלען דיא אללגעמיינע אויפֿמערקזאמקייט אויף זיך צאָג. — אייך אים גראָס-קאניזשא ווירד פֿאָם 21-טען דיעזעס פֿאָלגענדעס מיטגעטהיילט: הייטע אבענדס אום האלב זעכס איהר ווארדע היער אם הימטעל איינע נאטור-ערשיינונג בעמערקט, דיא זיך אין דער ריכטונג פֿאָן אָסטען נאָך וועסטען בעוועגטע אונד אין העלל-געלבעם שטראהלענ-פֿייער ערגלענצטע. — אויס דיולא ווירד ווידער בעריכטעט, דאס דאָרט אין דער נאכט פֿאָם 14-טען אויף דען 15-טען דיעזעס מאָנאטעס דער הימטעל פלאָטצליך העלל

פֿאָלליעטאָן.

דער געמיינדע-רעטטער.

(19-טע פֿאָרטזעטצונג.)

„איך בין היער, וויא איבעראלל (ערווידערטע ר' אליהו אין טראָסטענדעם טאָנע) אין נאָמטעס האגר, אין דעססען געוואלט דיא זעעלע אללעס לעבענדען, דער גייסט אללער מענשען זיך בעפֿינדעט. ווער פֿערמאג דענן עטוואס איבער מיך, ווענן ער עס ניכט וויל! אונד האט זיין הייליגער נאמע דאס ענדע מיינער טאגע בעשלאָססען, ווער קאנן מיך פֿאָר דיעזער „גזרה" רעטטען? אָ, בלייבעט איהר נור רוהיג אונד געטראָסט, זאָרגעט ניכט אום מיך, דען איינצעלנען. איהר, קינדער, איהר האבט פֿאמיליע, פֿיר דיא איהר צו זאָרגען האבט. איך שטעהע אלליין אויף דער וועלט — דורך מיין הינשיידען ווירד קיינע וויטווע אום איהרען מאנן, ווערדען קיינע קינדער אום איהרען פֿאטער טהרענען פֿערגיעסען. פֿערלאססעט דיעזע שטאדט, וויא לוט דיא שטאדט סדום פֿערלאססען האט! קעהרעט ניע ווידער. דענן אין דען מויערן דיעזער שטאדט ווירד ניע איין יודע גליק אונד רוהע פֿינדען. פֿאָלגעט דאָך מיינעם ראטהע אונד מיידעט דיעזען אָרט פֿיר אימטער. איך זעהע עס אים גייסטע פֿאָראויס, דאס ווענן איהר צוריקקעהרט, אייערע נאכקאָממען ווידער היגויסנעיאנט ווערדען מיססען . . ."

אללעס וויפֿצטע טיעף. ר' אליהו אלליין בליעב בייא אונגעבראָכענעם מוטהע, ער נעהערטע זיך נון דעם ר' יוסף אונד זאגטע: „קאָמם' הער, מיין יונגער פֿריינד! קאָמם הער, אומאָרמע מיך! וואס איך פֿריהער געשפּראָכען, נאלט דען פֿעטערן, נון מאָכטע איך אויך אן דיא יינגערען לייטע איינינע וואָרטע ריכטען, מאָגען אויך דיעזע הערקאָממען! . . ."

ער קאָננטע ניכט ווייטער רעדען, זיינע שטיממע שטאָקטע, דענן דיא פֿרויען-געשטאלטען, דיא ביזהער אין איינעם פֿינסטערן ווינקעל דעס קערקערס צוריקגעצאָגען ווארען, לאגען נון לויט וויינענד צו זיינען פֿיסען. ער ווארדע אימטער מעהר בעוועגט, ער ציטטערטע אונד זוכטע פֿערגעבענס זיך צו פֿאססען, אום דען אנוועזענדען נענענאיבער קיינע שוועכע צו צייגען. ענדליך האָב ער ביידע הענדע געגען הימטעל אונד ריעף: מיין נאָטט! מיין נאָטט אונד הערר! שטערקע מיך דאָך, דאס איך אין דיעזער שווערען שטונדע דער פריפֿונג ניכט אונטערליעגע! אך! איך בין יא נור איין שוואכעס מענשענקינד. —"

נון שטאנד ער וויא איינע שטאררע טאָדטע נעשטאלט, אלס העטטע איהן דיא לעטצטע לעבענסקראפֿט פֿערלאססען. אללע ריקויכטען ווארען געשוואונדען, מאן קיססטע זיין געוואנד, אללעס לאג וויינענד צו זיינען פֿיסען. נון בעלעבטע זיך דאס אויסזעהען זיינעס געזיכטעס ווידער; אונד ער זאגטע מיט פֿייערליכער שטיממע:

„איך האבע איינענטליך נור מיט איינינען פֿאָן אייך צו רעדען: מיט ר' יוסף, ידידיה אונד מרים. איך שטעהע נון אויף דעם פונקטע, מיך פֿיר אימטער פֿאָן אייך צו טרעננען. איך האבע אייך ליעב געוואָננען, אלס ווענן איך אייער ברודער ווערע. ר' יוסף אונד ידידיה — איהר נעהאָרעט אייך יעטצט שאָן אן, אונד זאָללעט באלד פֿיר אימטער דורך דאס הייליגע באנד דער עהע פֿעראייניגט ווערדען. מאָגעט איהר גליקליך זיין! איך האלטע פֿריידיג אייערע הענדע אין דען מיינען אונד בעטע איך איבער אייך אויס פֿאָללעם הערצען דען זעגען גאָטטעס העראב. לעבעט אלזאָ רעכט וואָהל!"

ר' אליהו בעדעקטע זיין געזיכט מיט ביידען הענדען. אונענדליכער שמערץ צאָג דורך זיינע זעעלע. ער פֿאסטע זיך, גינג דאנן אויף מרים צו, ערגריפֿף איהרע האנד אונד זאגטע: „יעטצט, דאס ערסטע מאל אין מיינעם לעבען, בעריהרע איך דיך, מרים! איך בעטראכטע מיך אין דיעזעם אויגענבליקע אלס איינען, דער אויף דער גרענצע צווישען לעבען אונד טאָד שטעהט. איין שריטט — אונד איך בין יענזייטס! — איין שריטט אונד איך בין פֿיר לאנגע, זעהר לאנגע פֿאָן דיר געטרעננט. דארום לאססע מיך שפּרעכען מיט דיר. אלס ווענן דוא מיינע לאנגיעהריגע פֿריינדין געוועזען ווערעסט, אונד אלס אָב וויר אונס שאָן לאנגע איינאנדער נעהער געשטאנדען . . ."

איין טיעפֿער שמערץ דורכבעבטע דאס הערץ דעם שפּרעכענדען. ער ראנג מיט זיך, אום זיינע רעדע פֿאָרטצוזעטצען. — אונטער שלוכצען אונד זייפֿצען זאגטע ער ווייטער:

„אללע ריקויכטען אויף מיינען שטאנד אלס ראבביינער מיססען אין דיעזעם לעטצטען אויגענבליקע וויבען. ריקויכטען, וויא זיא אונטער לעבענדען, אָדער בעססער נעזאגט, אים געוואָהנליכען לעבען הערשען, מיססען יעטצט שווינדען. יעטצט וויל איכ אָפֿפֿען אויסשפּרעכען: איך בין דער מאנן, דוא ביזט דיא פֿרויא, אונזערע הערצען האבען זיך אים ערסטען אויגענבליקע דער בעגעגנונג געפֿונדען, יעטצט קאנן איך דיר'ס פֿרייא אונד אָפֿפֿען געשטעהען: מרים! מיין הערץ אומפֿאססטע דיך ווינ